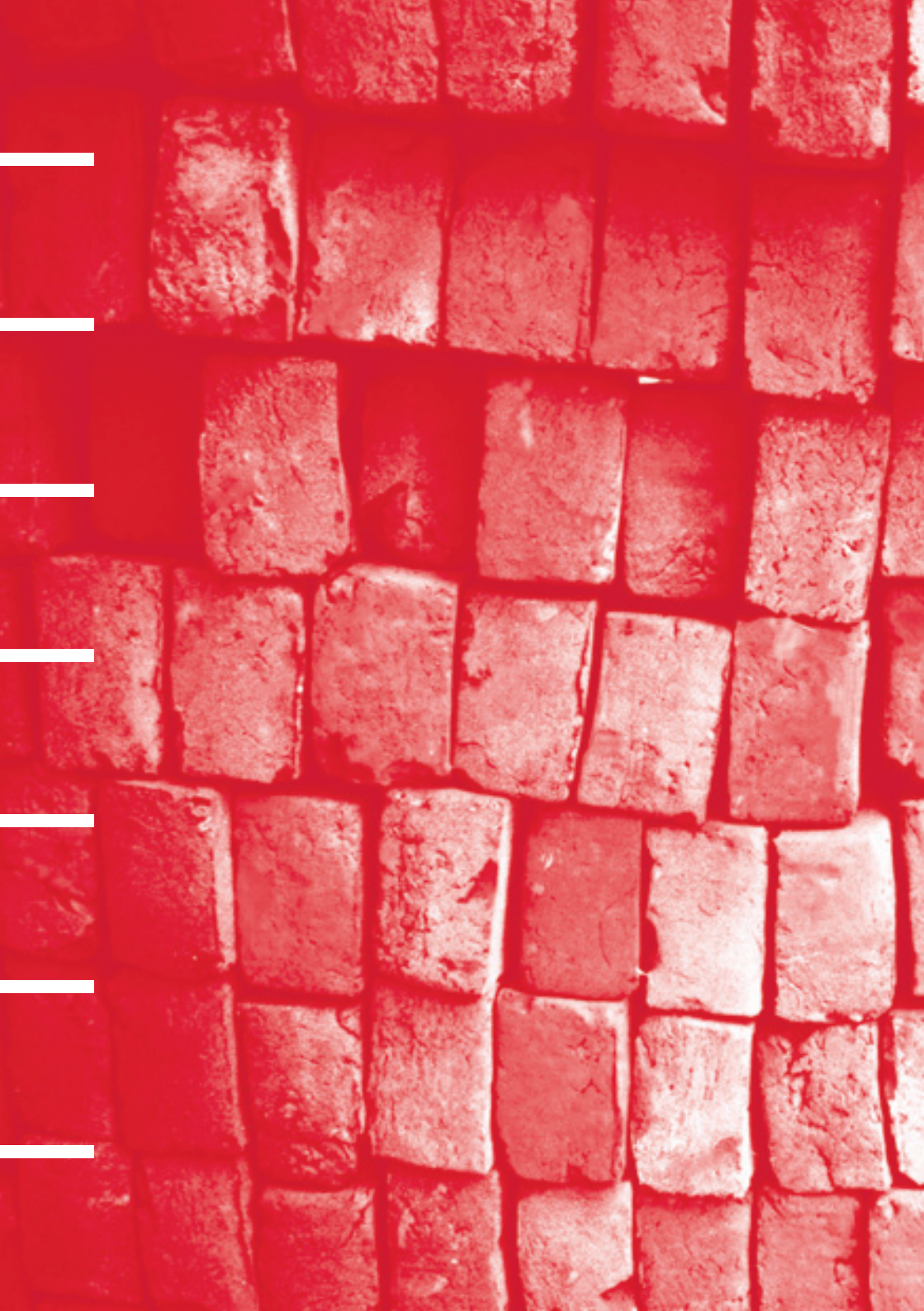

Büntetőjogi ismeretek és gyűlölet-bűncselekmények

LEGFONTOSABB TUDNIVALÓK ARRRA AZ ESETRE, HA VALAKI BŰNCSELEKMÉNY ÁLDOZATA LESZ, VAGY BŰNCSELEKMÉNYRŐL TUDOMÁST SZEREZ

Feljelentés

Ha valaki úgy érzi, hogy bűncselekményt követtek el vele szemben, vagy észlelt valamilyen bűncselekményt, akkor emiatt feljelentést tehet elsősorban a rendőrségen, de akár az ügyészségen is. Időnként előfordul, hogy a szóban előadottakat a rendőrség nem akarja jegyzőkönyvezni, ez esetben azt nyomatékosan kérni kell. A jegyzőkönyvből mindig kérjünk egy példányt, és mielőtt aláírnánk, olvassuk el alaposan. Ha úgy érezzük, valamilyen fontos dolog kimaradt, jelezzük azt, és kérjük, hogy azzal egészítsék ki a már leírtakat. Ha a feljelentést szóban tesszük meg, jelen lehet velünk egy általunk megjelölt nagykorú személy is. Ez segíthet abban, hogy nagyobb biztonságban érezzük magunkat a szituációban. A feljelentést írásban is el lehet küldeni, ebben az esetben ajánlott küldeményként adjuk fel.

A feljelentés alapján a nyomozó hatóság vagy nyomozást rendel el, vagy elutasítja a feljelentést. Ha a nyomozóhatóság úgy érzi, nem elég, amit korábban írásban vagy szóban elmondtunk, felszólíthat bennünket a feljelentés kiegészítésére.

Ha a feljelentést elutasítja a nyomozó hatóság, az ellen csak akkor élhetünk panasszal, ha mi magunk vagyunk a szóban forgó bűncselekmény áldozatai.

A sértett jogai

A bűncselekmény áldozatát a büntetőeljárás során sértettnek nevezzük.

a) A sértettnek joga van arra, hogy az eljárási cselekményeknél (például tanú meghallgatása, tárgyalás, szemle) jelen legyen, az eljárás őt érintő irataiba betekintszen, azokról másolatot kérjen az alábbiak szerint:

A nyomozás befejezéséig:

- ~ másolatot kaphat a szakvéleményről,
- ~ az olyan nyomozási cselekményről készült iratról, amelyeknél jelen lehet (például helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv);
- ~ az egyéb iratokról akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti (ezt a rendőrség dönti el elsősorban).
- ~ a nyomozás során keletkezett más iratokról akkor kaphat másolatot, ha tanúként már kihallgatták.

A nyomozás befejezése után: a sértett és képviselője másolatot kaphat a bűncselekményre vonatkozó minden iratról.

- b) az eljárás bármelyik szakaszában indítványokat (pl. kit hallgasson meg a rendőrség) és észrevételeket tehet (pl. reagálhat a gyanúsított által elmondottakra),
- c) a büntetőeljárás jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kaphat,
- d) a törvényben meghatározott esetekben jogorvoslattal élhet (pl. panasz előterjesztése)

A sértetti képviselő

A sértettnek is lehet jogi képviselője a büntetőeljárás során, így a sértett képviselője útján is gyakorolhatja a fenti jogait. Sértetti képviselő lehet:

1. ügyvéd
2. nagykorú hozzátartozó
3. kiskorú, cselekvőképtelen nagykorú, cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú képviseletében a törvényes képviselő
4. közhasznú szervezet (civil törvény szerinti szervezet, amelyet sértettek vagy sértettek egy csoportjának érdekképviseletére hoztak létre)

Ügyvédnek meghatalmazást nem csak a sértett, hanem nagykorú hozzátartozója, törvényes képviselője, vagy a gyámhatóság is adhat.

Áldozatsegítő szolgáltatások igénybevétele

A bűncselekmények sértettjei jogosultak arra, hogy ingyenes állami áldozatsegítő szolgáltatásokat vegyenek igénybe. A következő szolgáltatások igényelhetők:

- ~ felvilágosítás a sértett jogairól, lehetőségeiről;
- ~ érzelmi támogatás;
- ~ érdekérvényesítést elősegítése;
- ~ jogi segítség (szükség esetén akár ügyvédet is biztosítva);
- ~ azonnali pénzügyi segély krízishelyzet fennállása esetén az elkövetéstől számított 5 napon belül beadott kérelem alapján;
- ~ állami kárenyhítés a személy elleni erőszakos bűncselekmények súlyos sérültjei és halálos áldozatai, vagy hozzátartozói számára

A fenti segítségeket az Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat nyújtja a sértettek részére. A Szolgálat elérhetőségei a kiadvány végén találhatók.

Magánindítványra üldözendő bűncselekmények

Vannak olyan bűncselekmények, amelyek esetén csak akkor indulhat meg a büntetőeljárás, ha a sértett kifejezetten kéri az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását. Az ilyen magánindítvány megtételére 30 napig van lehetőség, attól számítva, hogy a sértett az elkövető kilétéről tudomást szerzett, vagy a nyomozó hatóság felszólította, hogy kéri-e az elkövető felelősségre vonását. Magánindítványra üldözendő bűncselekmények például a könnyű testi sértés, a szexuális kényszerítés és erőszak enyhébb esetei, a szeméremsértés bizonyos esete, a kapcsolati erőszak legenyhébb formája, a magánlaksértés, a zaklatás, a magántitok, vagy levéltitok megsértése, a rágalmozás, a becsületsértés.

TUDNIVALÓK ARRRA AZ ESETRE, HA VALAKI TANÚKÉNT ÉRINTETT EGY BŰNCSELEKMÉNYBEN

Akit a rendőrség, ügyészség, vagy bíróság idézésben felszólít, hogy egy büntetőeljárásban jelenjen meg tanúként, annak kötelessége, hogy ennek eleget tegyen és a legjobb tudomása szerint elmondja, amit a bűncselekményről tud. Akkor is el kell menni az idézésben megjelölt időpontban tanúvallomást tenni, ha a tanú azt gondolja, hogy nem tud semmit az adott ügyről.

Ha az idézésben megjelölt időpont nem megfelelő, akkor ezt előzetesen és haladéktalanul jelezni az idézést küldő szervnek. Ha a tanú nem tud megjelenni és előzetesen sem tudja ezt jelezni a hatóságnak (például mert az idézésben szereplő napon kórházba került), akkor az akadály megszűnése után nyomban igazolni kell, hogy alapos ok miatt nem tudott megjelenni (pl. orvosi kezelés miatt).

Ha a tanú nem megy el a megjelölt időpontban a meghallgatásra, és a fent írt módon sem jelzi ezt a hatóságnak, akkor a rendőrség fogja őt a meghallgatásra elvinni (elővezetés), és meg is bíróságolják (rendbíróság).

Az elővezetés költségeit a tanúnak kell kifizetnie. A rendbíróság összege ezer forinttól kétszázezer forintig terjedhet, de különösen súlyos vagy ismételt esetben az ötszázezer forintot is elérheti!

A tanú a vallomástételt akkor tagadhatja meg, ha a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vagy vádolt személy a hozzátartozója, vagy ha magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.

A tanú érdekében meghatalmazott ügyvéd is eljárhat, de csak annyiban, hogy a tanút a jogairól felvilágosítsa.

Abban az esetben, ha a tanúvallomás megtételével kapcsolatban költségek merültek fel (pl. utazási költség), akkor kérni lehet annak megtérítését!

TUDNIVALÓK ARRRA AZ ESETRE, HA BŰNCSELEKMÉNY ELKÖVETÉSÉVEL GYANÚSÍTANAK BENNÜNKET

Akivel szemben a büntetőeljárás folyik, azt terheltnek nevezzük. Ha a nyomozás során meggyanúsítják a bűncselekmény elkövetésével, akkor ő lesz az ügy gyanúsítottja, majd a bírósági szakaszban, a vádirat benyújtása után vádlottnak nevezik.

A terhelt kötelezettségei

A terheltnek is meg kell jelennie a büntetőeljárás során, ha idézést kap. Ha az idézés ellenére nem jelenik meg, és erről nem értesíti megfelelően az idézés kibocsátóját (erről részletesebben lásd a tanúknál leírtakat), akkor elővezetése rendelhető el, aminek a költségeit neki kell állnia.

A terheltnek nincsen igazmondási kötelezettsége, de más bűncselekménnyel alaptalanul nem vádolhat, mert azzal bűncselekményt valósít meg.

Mikor kötelező a védő?

A terhelt részére kötelező védőt kirendelni az alábbi esetekben:

- a) a bűncselekményre a törvény ötévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,
- b) a terheltet fogva tartják (pl. előzetes letartóztatásban),
- c) a terhelt hallássérült, siketvak, vak, beszédképtelen vagy kóros elmeállapotú,
- d) ha a terhelt 18 évnél fiatalabb,
- e) a terhelt a magyar nyelvet, illetőleg az eljárás nyelvét nem ismeri,
- f) a terhelt egyéb okból nem képes személyesen védekezni,

Ha nem kötelező védőt kirendelni a terhelt részére, de mégis úgy érzi, hogy szüksége lenne rá, akkor ezt a rendőrségtől, ügyészségtől, vagy a bíróságtól lehet kérni. Ha megállapítható, hogy a jövedelmi viszonyok miatt nem tudna a védelméről gondoskodni, akkor a terheltnek védőt rendelnek ki.

Ha a terhelt e fenti lehetőségek egyikével sem tud, vagy akar élni, akkor saját maga is meghatalmazhat ügyvédet védői feladatok ellátására. Meghatalmazást a terhelt törvényes képviselője vagy nagykorú hozzátartozója is adhat.

A védő kötelességei

A védő – akár kirendelt védő, akár meghatalmazott – köteles az alábbiakat megtenni:

- a) a terhelttel a kapcsolatot késedelem nélkül felvenni,
- b) a terhelt érdekében minden törvényes védekezési eszközt és módot kellő időben felhasználni,
- c) a terheltet a védekezés törvényes eszközeiről felvilágosítani, a jogairól tájékoztatni,
- d) a terheltet mentő, illetőleg a felelősségét enyhítő tények felderítését szorgalmazni,
- e) akadályoztatása esetén – előre nem ismert elháríthatatlan akadály felmerülése kivételével – helyettesítéséről gondoskodni, amennyiben az eljárási cselekményen (például kihallgatáson, tárgyaláson) védő részvétele kötelező,
- f) az akadályoztatás tényéről – ha ez lehetséges – az eljárást folytató bíróságot, ügyészt, illetőleg nyomozó hatóságot az eljárási cselekmény megkezdése előtt értesíteni, amennyiben az eljárási cselekményen védő részvétele kötelező és előre nem ismert elháríthatatlan akadály miatt helyettesítéséről nem tud gondoskodni.

A kényszerintézkedések

Őrizet: Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja – különösen tettenérés – esetén rendelhető el, feltéve, hogy a terhelt előzetes letartóztatása valószínűsíthető.

Tárgyalási őrizet: Ha a bírósági eljárás során a meg nem jelent vádlott elővezetését már elrendelték, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén elfogatóparancsot kell kibocsátani, vagy ha a vádlott lakóhelye, illetve tartózkodási helye ismert, a kitűzött új tárgyalási határnapot megelőző naptól a vádlott tárgyalási őrizetét kell elrendelni.

Az őrizet legfeljebb hetvenkét óráig tarthat. Ennek elteltével a terhelt szabadon kell bocsátani, kivéve, ha a bíróság az előzetes letartóztatását elrendelte. Az őrizetbe vétel elrendeléséről és megszüntetéséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határoz.

Az őrizetbe vétel elrendeléséről és a fogva tartás helyéről huszonnégy órán belül értesíteni kell a terhelt által megjelölt hozzátartozót; ennek hiányában a terhelt által megjelölt más személy is értesíthető.

A terhelt felügyelet nélkül maradó kiskorú gyermekét, illetőleg az általa gondozott más személyt gondozás céljából a hozzátartozójának, illetőleg az arra alkalmas intézménynek kell átadni. A kiskorú elhelyezéséről a gyámhatóság útján kell gondoskodni, a terhelt által gondozott más személy esetében a gyámhatóságot kell értesíteni. Intézkedni kell a terhelt felügyelet nélkül maradó vagyonának és lakásának biztonságba helyezéséről is.

Előzetes letartóztatás: A terhelt előzetes letartóztatásának szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban, és akkor van helye, ha

a) megszökött, a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, vagy szökést kísérelt meg, illetőleg az eljárás során ellene újabb, szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény miatt eljárás indult,

b) szökésének vagy elrejtőzésének veszélyére tekintettel vagy más okból megalapozottan feltehető, hogy az eljárási során a jelenléte másképp nem biztosítható,

c) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén, különösen a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz (például elkövetéshez használt eszköz, vagy nyomokat tartalmazó tárgy), okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével megghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné a bizonyítást,

d) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.

Az előzetes letartóztatás elrendeléséről – a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára – a bíróság határoz.

A bíróság előzetes letartóztatás helyett lakhelyelhagyási tilalmat, házi őrizetet vagy távortartást is elrendelhet.

AMIT MÉG ÉRDEMES TUDNI A BÜNTETŐELJÁRÁSRÓL

Ingyenes jogi segítségnyújtás

A Kormányhivatalok szervezeti egységeként működő Igazságügyi Hivatalok Jogi Segítségnyújtó Szolgálat a büntető eljárásokban a sértett, vagy egyéb érdekelt részére pártfogó ügyvédi képviseletet biztosíthatnak jogi segítők által.

A Szolgálat általános ügyfélszolgálati tevékenysége keretében jövedelmi, vagyoni helyzetéről és az ügy tárgyától függetlenül a hozzá fordulóknak – egyszerűbb megítélésű ügyekben – jogi tanácsot, illetve hatásköri-, illetékességi útmutatást is ad. A Szolgálatról, elérhetőségeiről bővebben a kiadvány végén.

A jegyzőkönyv

A nyomozati cselekményekről minden esetben jegyzőkönyv készül, amit a jelenlévők aláírnak. Nagyon fontos elolvasni aláírás előtt, mert később a hatóságok, bíróság a jegyzőkönyvben leírtakat veszi alapul, akár egy-egy szónak is nagy jelentősége lehet. Azért is fontos alaposan elolvasni, mert a hatóságok nem szó szerint vezetik a jegyzőkönyvet, hanem összefoglalják a résztvevők által elmondottakat. Amennyiben úgy gondoljuk, hogy a jegyzőkönyv nem tartalmaz

mindent, amit elmondtunk, vagy nem úgy tartalmazza, ahogy elmondtuk, akkor azonnal kérjük kijavítását. Ha erre nem hajlandó a jegyzőkönyv vezetője, akkor ne írjuk alá a jegyzőkönyvet, hanem jelezzük írásban (akár a jegyzőkönyvre ráírva), hogy miért tagadjuk meg az aláírást.

Adatok zárt kezelése

Ha nem szeretnénk, hogy személyes adatainkat (név, lakcím, egyéb adatok) az eljárás más szereplője (elsősorban a gyanúsított) megismerhesse, akkor lehetőség van arra, hogy kérjük ezen adatok titkosítását, zártan kezelését. A bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság ezt hivatalból is elrendelheti, illetve a tanú, a sértett vagy az érdekében eljáró ügyvéd kérelmére köteles elrendeli. Ezekben az esetekben az ügy irataiban a személyes adatunk nem fog megjelenni, ezt a hatóságnak ki kell törölnie, a zártan kezelt adatokat csak az ügyben eljáró bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tekintheti meg.

Az adatok zárt kezelésének elrendelésétől kezdve a büntetőeljárásban résztvevőknek csak olyan másolat adható ki az iratokról, amely a személyi adatokat nem tartalmazza.

Jogorvoslat a nyomozás során

Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. Ha például a rendőrség megszünteti a nyomozást, ez ellen a határozat ellen a sértett panasszal élhet, amiben kifejtheti, hogy miért kívánja a nyomozás folytatását.

A feljelentő nem élhet panasszal a feljelentés elutasítása miatt, ha a bűncselekménynek nem sértettje.

A panasznak nincs halasztó hatálya, tehát a kifogásolt rendelkezést a hatóság végrehajthatja. Kivételesen indokolt esetben a határozatot hozó, illetőleg a panaszt elbíráló a határozat végrehajtását a panasz elbírálásáig felfüggesztheti.

A panaszt elbíráló határozat ellen általában további jogorvoslatnak nincs helye.

Kihez fordulhatunk, ha a rendőrség valamely intézkedésével szemben szeretnénk panaszt tenni?

A Független Rendészeti Panasztestület egy olyan szervezet, amely jogosult megvizsgálni, hogy egyes rendőri intézkedéseket (például igazoltatás, házkutatás) a rendőrség megfelelő módon hajtott-e végre.

Ki, és hogyan nyújthat be panaszindítványt?

- ~ akit rendőri intézkedés alá vontak,
- ~ vagy akinek érdekében a szükséges rendőri intézkedést elmulasztották,
- ~ vagy akivel szemben a rendőrség kényszerítő eszközt alkalmazott és úgy érzi, hogy emiatt alapvető jogai gyakorlásában korlátozták, emberi jogait megsértették,

Panaszbeadványt az alábbiak nyújthatnak be:

- ~ az érintett,
- ~ az érintett meghatalmazottja (ilyen bármely nagykorú személy lehet)
- ~ az érintett jogi képviselője
- ~ az érintett törvényes képviselője (kiskorú vagy cselekvőképtelen személy – például gondnokság alatt álló – esetén)

A panaszbeadványt az alábbi módokon lehet benyújtani:

- ~ postai úton a H-1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19. címen (ebben az esetben a panaszosnak sajátkezű aláírásával kell ellátni a panaszbeadványt),
- ~ faxon a 06-1/441-6501 számon, vagy
- ~ a Testület ügyfélfogadási idejében személyesen (előzetes telefonon történő bejelentkezés után a 06-1/441-6501 számon)
- ~ a Testület honlapján (repute.hu) elérhető „online panaszbejelentő” lapon. (Ez esetben a panaszos e-mailben visszaigazolást kap bejelentéséről, és a panasz elintézésére nyitva álló határidő is a bejelentés időpontjától kezdődik. Az így bejelentett panaszt később, hiánypótlási felhívásra postai úton vagy telefaxon, személyesen aláírva is el kell küldeni.

A panaszos díj- és illetékmentesen kérheti, hogy panaszát az intézkedő rendőri szerv vezetője vagy az országos rendőrfőkapitány, illetve az illetékes főigazgatók a Független Rendészeti Panasztestület vizsgálatát követően, a testület jogi megállapításaira figyelemmel bírálja el.

Milyen határidőn belül lehet panaszindítványt tenni?

A panaszt az intézkedéstől, az intézkedés elmulasztásától vagy a kényszerítő eszköz alkalmazásától, illetve az arról való tudomásszeréstől számított 20 napon belül tehetjük meg. Az, aki a húsz napos határidőt már elmulasztotta, de harminc nap még nem telt el a történet (vagy a tudomásszerés) óta, panasszal fordulhat annak a rendőrségi szervnek a vezetőjéhez (rendőrkapitányhoz vagy főkapitányhoz), amelynek beosztottjai vele szemben a sérelmezett intézkedést foganatosították.

Mi miatt lehet a Panasztestülethez fordulni?

Az alábbi esetekben van lehetősége a Panasztestületnek eljárni:

- ~ a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.)
- ~ a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- ~ a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlátás stb.).

Bűncselekmények, amelyek az áldozat valamilyen kisebbségi csoporthoz tartozásával függenek össze

Minden olyan bűncselekményt, ideértve a személy vagy vagyon elleni bűncselekményeket is, amely során a bűncselekmény áldozatát, az elkövetés helyszínét vagy tárgyát azért választják ki, mert azok kapcsolatban vannak valamely kisebbségi csoporttal, vagy ilyen csoport támogatásával, gyűlölet-bűncselekménynek nevezzük. Gyűlölet-bűncselekmény például, ha valakit azért támadnak meg, mert roma származású, vagy mert roma származású embereknek nyújt segítséget.

A gyűlölet-bűncselekményeket a törvény szigorúan bünteti, ezek közül a legfontosabb az úgynevezett közösség tagja elleni erőszak bűncselekménye, de súlyos testi sértés, vagy emberölés esetén is súlyosító körülménynek számít, ha azt azért követik el, mert az áldozat roma származású.

Közösség tagja elleni erőszaknak tekinti a törvény azt, amikor valaki kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít mással szemben, ezen személy nemzeti, etnikai, faji, vallási vagy egyéb csoporthoz tartozása (például fogyatéksága, nem identitása, szexuális irányultsága) miatt, amely alkalmas arra, hogy az adott csoport tagjában riadalmat keltsen.

Ugyanide tartozik az az eset is, amikor valaki a másikat valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási vagy egyéb csoporthoz tartozása (például fogyatéksága, nem identitása, szexuális irányultsága) miatt bántalmaz, illetve erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszeríti, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön.

Súlyosabban minősül a cselekmény, ha azt

- a) fegyveresen,
- b) felfegyverkezve,
- c) jelentős érdeksérelmet okozva,
- d) a sértett sanyargatásával,
- e) csoportosan vagy
- f) bűnszövetségben követik el.

Megállapítható a bűncselekmény elkövetése akkor is, ha a sértett fél valójában nem volt roma származású (vagy fogyatékos, meleg stb.), hanem csak az elkövető feltételezte róla.

A törvény bünteti a közösség tagja elleni erőszakra irányuló előkészületet is. Ilyen lehet például ha leendő tettestársaival megbeszélik a későbbi bűncselekmény elkövetésének módját, az ehhez szükséges dolgokat beszerzik.

Közösség tagja elleni erőszak esetén a nyomozás megyei (Budapesten: BRFK) hatáskörbe tartozik. Minden megyei rendőr-főkapitányságon dolgozik gyűlölet-bűncselekményekkel foglalkozó referens (gyűlölet-bűncselekmény szakvonal tagja), érdemes ezeknek a referenseknek az elérhetőségét beszerezni, és ha gyűlölet-bűncselekményt észlelünk, akkor azt közvetlenül felé is jelezhetjük.

HOGYAN ISMERHETJÜK FEL A GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEKET

Nagyon fontos, hogy ha gyűlölet-bűncselekmény ér bennünket, vagy ilyen ügynek vagyunk szemtanúi, a feljelentés, tanúvallomás során részletesen beszámoljunk mindazokról a körülményekről, amelyek megalapozzák annak a gyanúját, hogy az elkövetőket a kisebbségi csoporttal kapcsolatos gyűlölet, indulat vezérelte. Ügyelni kell arra is, hogy ezek a körülmények a feljelentésben, tanúvallomásban is szerepeljenek.

Melyek azok a körülmények, jelek, amelyekre érdemes odafigyelnünk, és amelyekről aztán a nyomozóhatóságnak be kell számolnunk:

- ~ A gyanúsított által használt nyelvezet és szavak (például az áldozat „cigányozása”), akár az elkövetést megelőzően, akár aközben, vagy azt követően megjelenő írásos megnyilatkozások (például falfirkák, vagy facebook bejegyzések), gesztusok talán a leggyakoribb jelei a gyűlölet-bűncselekmény elkövetésének.
- ~ A gyanúsított kapcsolata rasszista/homofób stb. eszmékkel, szervezetekkel.
- ~ Az elkövetés helye is jelentőséggel bírhat, ha az kapcsolatba hozható valamely védett csoporttal. Így például egy roma közösségi ház közelében való elkövetés alátámaszthatja a gyűlölet-bűncselekmény elkövetésének gyanúját.
- ~ Az elkövetés ideje ugyancsak fontos lehet, ha a cselekmény olyan időpontban történt, amely a megtámadott csoport számára különös jelentőséggel bír (pl. egy roma ünnepnapon).
- ~ Végezetül pedig a közösség tagja elleni erőszak kapcsán fokozott figyelmet kell fordítani az áldozat beszámolójára, arra, hogy ő hogyan élte meg a támadást, milyen érzéseket keltett benne.

Előfordul, hogy a nyomozó hatóság figyelmen kívül hagyja ezeket, az egyébként az egész ügy későbbi irányát meghatározó körülményeket. Ha ilyet tapasztalunk, nyomatékosan hívjuk fel rá a figyelmet, ragaszkodjunk hozzá, hogy a jegyzőkönyvet a hiányzó momentumokkal kiegészítsék, a bizonyítékok begyűjtését és értékelését, összességében az egész nyomozást ebbe az irányba is kiterjesszék.

FONTOSABB ELÉRHETŐSÉGEK

1. Áldozatsegítés

Az Igazságügyi Hivatal
Áldozatvédelmi Szolgálatáról
szóló tájékoztató:
<http://igazsagugyihivatal.gov.hu/aldozatsegites>

Általános áldozatsegítői vonal:
06 80 225 225

Az Igazságügyi Hivatal
Áldozatvédelmi Szolgálatának
telefonszámjai:

Baranya megye: 06 72 512 770
Bács-Kiskun megye: 06 76 501 740
Békés megye: 06 66 540 364
Borsod-Abaúj-Zemplén megye:
06 46 514 400
Csongrád megye: 06 62 680 520
Fejér megye: 06 22 512 110
Budapest Főváros: 06 1 896 2174
Győr-Moson-Sopron megye:
06 96 523 138
Hajdú-Bihar megye: 06 52 503 166
Heves megye: 06 36 510 697
Jász-Nagykun-Szolnok megye:
06 56 511 570
Komárom-Esztergom megye:
06 34 512 790
Nógrád megye: 06 32 513 157
Pest megye: 06 1 700 0950
Somogy megye: 06 82 527 760
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye:
06 42 597 678
Tolna megye: 06 74 529 287
Vas megye: 06 94 512 625
Veszprém megye: 06 88 579 458
Zala megye: 06 92 549 103

2. Jogi segítségnyújtás

Jogi Segítségnyújtó Szolgálatról szóló
tájékoztató:
<http://igazsagugyihivatal.gov.hu/jogi-segitsegnyujtas>

Baranya megye: 06 72 512 776
Bács-Kiskun megye: 06 76 502 533
Békés megye: 06 66 530 290
Borsod-Abaúj-Zemplén megye:
06 46 514 400/3316
Csongrád megye: 06 62 680 522
Fejér megye: 06 22 512 115
Budapest Főváros: 06 1 896 2103
Győr-Moson-Sopron megye:
06 96 514 765
Hajdú-Bihar megye: 06 52 503 160
Heves megye: 06 36 510 993
Jász-Nagykun-Szolnok megye:
06 56 511 151
Komárom-Esztergom megye:
06 34 512 790
Nógrád megye: 06 32 513 121
Pest megye: 06 1 700 0953
Somogy megye: 06 82 527 761
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye:
06 42 598 063
Tolna megye: 06 74 529 524
Vas megye: 06 94 512 620
Veszprém megye: 06 88 590 373
Zala megye: 06 94 512 622

Kiadó: Másság Alapítvány Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda
1082 Budapest, Üllői út 68.

Szerző: DR. UDVARI MÁRTON

A kiadványban szereplő fotó R BARRAEZ D'LUCCA munkája.

Forrás: www.flickr.com

